DEN HAAG ALS INDUSTRIESTAD

Radiofabriek waar 350 man werken

Hoe de Erres-toestellen ontstaan

Het is nog niet zoo veel jaren geleden, dat wij in de gelegenheid waren om kennis te maken met een klein, maar interessant bedrijf hier ter stede, n.l. de radiofabriek van de firma van der Heem en Bloemsma. In een bescheiden perceel ergens in het Bezuidenhoutkwartier werden, in kleine oplaag, toestellen vervaardigd, welke toen reeds een buitengewoon goeden naam hadden. Als wij ons niet vergissen, leverde deze fabriek toen reeds een groot deel van haar productie — welke uit den aard niet groot was — aan de fa. R. S. Stokvis en Zonen onder den naam van Erres-toestellen af.

Met groote sprongen is dat bedrijf, dat in belangengemeenschap staat met de fa. Stokvis vooruitgegaan, en wie thans de groote en ruime fabriek aan de Stortenbekerstraat bezichtigt, staat verstomd hoe snel de groei zich in enkele jaren heeft voltrokken. De Erres-toestellen hebben zich zulk een instrumentalen naam veroverd, dat de geheele productie van de fabriek thans door de firma Stokvis onder den naam Erres in den handel wordt gebracht.

Wij zijn dezer dagen in de gelegenheid geweest, de onderneming van de Stortenbekerstraat te bezichtigen, en onze ervaring van dit bezoek is, dat er zooveel mogelijk naar wordt gestreefd, de onderdeelen waarmede de toestellen worden samengesteld, zelf te vervaardigen en men heeft dit tot op een groote hoogte weten te verwezenlijken, zoodat indien ergens men hier zeer zeker van Nederlandsche producten kan spreken.

Het laboratorium.

Wanneer wij nu het bedrijf eens nader in zijn onderdeelen beschouwen, dan vinden wij als de „hersens" van waaruit de gang van het productie-proces wordt geregeld, het laboratorium en het technisch bureau. In het eerstgenoemde ontstaan door tallooze proefnemingen nieuwe vindingen, die tot verbeteringen van de bestaande toestellen leiden, terwijl ook hier de zeer vele controle-meetapparaten worden ontworpen, welke naast andere van elders betrokken, met de uiterste nauwkeurigheid de apparaten en hun onderdeelen op het juist functioneeren toetsen. De meetapparaten van eigen ontwerp worden in het bedrijf zelf geheel vervaardigd.

In het technisch bureau wordt het fabricage-proces tot in alle onderdeelen uitgestippeld en geregeld. Een groot planbord geeft als eindresultaat van al dit werken elken dag in een oogopslag te zien, hoe de stand van dit proces is.

Wij gaan thans verder naar het voortreffelijk ingerichte magazijn, dat ervoor heeft te zorgen, dat de gang der fabricage geen enkel moment kan stokken uit gebrek aan een of ander onderdeel of materiaal, hetzij in eigen bedrijf vervaardigd, hetzij van elders betrokken.

Het stalen chassis, dat met alles wat daarop later wordt gemonteerd, en de vele metalen onderdeelen het feitelijke toestel vormt en de houten kast, welke het geheel omhult, geven werk eenerzijds aan de afdeeling metaalbewerking, anderzijds aan die der houtbewerking.

Werken aan de loopende band.

In eerstgenoemde ontmoeten wij voor het eerst het z.g. bandsysteem, dat wij later op onzen rondgang door andere afdeelingen wederom zullen tegenkomen. Deze eerste „band" waarlangs de machines voor de verschillende bewerkingen haar mathematisch juist vastgestelde plaats vonden, vormt een buitengewoon doelmatig geheel, waarop men zeer terecht trotsch is. Hoogst belangwekkend is verder een exenterpers van respectabele afmetingen, waarop telkens met één slag uit een stuk staalplaats het chassis van de tallooze gaten wordt voorzien — alle nauwkeurig op de juiste plaats — welke later voor het monteeren en doorvoeren van de onderdeelen moeten dienen.

Een oorverdoovend lawaai begroet ons in de zaal der machinale houtbewerking waar moderne houtbewerkingsmachines platen triplexhout, waaruit straks de kasten zullen worden samengesteld, verwerken. Men spare ons een nauwkeurige beschrijving van de diverse bewerkingen, weke het hout daar verder moet ondergaan alvorens het samengevoegd de fraaie kasten naar de ontwerpen van Otto van Tussenbroek vormt. Wij stippen hier terloops aan het buigen — van de bekende kasten van de KY 136, 137 en 142, het lijmen, het gladschuren, het spuiten van de cellulose-lakken, het tallooze malen polijsten tot 't dien onberispelijken glans en langen levensduur krijgt zonder welke geen enkel toestel de fabriek verlaat. Ook deze meubelfabricage vindt plaats aan den transportband.

Het vervaardigen der spoelen.

Alvorens het vooral voor den outsider zoo fascineerende montagebedrijf te betreden, moelen wij nog even naar de afdeeling, waar de spoelen, die het hart van elk toestel vormen, worden vervaardigd.

Wanneer wij vertellen, dat de uiterst dunne draad, welke hier op snelloopende wikkelautomaten wordt verwerkt uit 15 haast ragfijne geisoleerde draadjes is samengesteld, (litze), dat die samengestelde draden een nauwkeurig vastgestelde lengte hebben en een even minutieus aangegeven aantal windingen moeten maken en dat een klein defect in een der enkele draadjes tot afkeuring moet leiden, dan heeft men een klein besef van de zorg welke aan de fabricage van deze onderdeelen moet worden besteed en van de scherpe contrôle, die hier moet heerschen. Wij telden dan ook niet minder dan tien contrôle-meetapparaten — alle aan den transportband opgesteld en in eigen bedrijf ontworpen en vervaardigd — die tegen onnauwkeurigheden moeten waken. Afwijkingen van 1/10 pCt. in de electrische eigenschappen van de spoelen kunnen hier worden geconstateerd. Voordat wij de montage-zaal betreden nog even een bezoek gebracht aan de afdeeling, waar alle onderdeelen, welke op het chassis moeten komen, worden vereenigd. Men heeft daar platte bakken gereed staan, die elk van een chassis met alle onderdeelen, welke daarop moeten worden gemonteerd, worden voorzien. Is zoo'n bak met inhoud gereed, dan gaat hij door naar de montagezaal. Hier treft men verschillende loopende banden aan, waaraan voor het meerendeel meisjes werkzaam zijn en het is een lust om de vlugheid en de handigheid te zien, waarmee zij elk haar speciale werk verrichten en die elken monteur, hoe knap vakman ook, beschaamd zouden doen staan.

Hier aanschouwt men de door het loopende bandsysteem mogelijk gemaakte massaproductie, waarbij één bak onderdeelen in korten tijd met ongeloofelijke accuratesse wordt omgetooverd tot een der meest volmaakte radio-apparaten van dezen tijd „De Erres Super Heterodyne".

De montage der toestellen.

Keeren wij nu terug tot onzen bak, die nog steeds gevuld met onderdeelen aan het begin van de zaal staat te wachten om op den band te worden gezet. Is hij hierop aangeland, dan neemt het eerste meisje het chassis en die onderdeelen eraf, waarvan haar de montage is toevertrouwd. De bak gaat verder en telkens, wanneer hij een meisje passeert, neemt zij die onderdeelen eraf, die zij aan het chassis moet aanbrengen, zoodra het haar beurt is. En zoo doet elk werkstertje iets aan het chassis; hier schroeft er een met groote handigheid een onderdeel vast, verderop geschiedt de bevestiging van weer iets anders door middel van felsringen, nog weer verder worden verschillende draadverbindingen gesoldeerd, enz. totdat eindelijk 't chassis met den geheelen inventaris van zijn bak daarop vereenigd gereed en wel aan het einde is gearriveerd.

Dit einde bereikt het echter niet, voordat het onderweg op diverse plaatsen door geschoolde technici nauwkeurig is gecontroleerd. Met behulp van kleine zenders worden de belangrijkste eigenschappen zooals: gevoeligheid, selectiviteit, geluidskwaliteit van ieder apparaat „gemeten". Hierdoor is men zeker, dat ieder apparaat dat den band verlaat gelijk is aan het voorgaande. Evenals bij de spoelenfabricage, worden hier de geringste afwijkingen direct geconstateerd en verholpen.

Nu nadert het moment, waarop het chassis zijn behuizing krijgt in het houten kastje. Wanneer de vereeniging van deze beide deelen plaats gevonden heeft, wordt ieder apparaat met de lampen nogmaals op ontvangst beproefd.

Functioneert alles naar behooren, dan volgt na een nog eens grondig oppoetsen de verpakking in de daarvoor bestemde doozen, waarna het toestel voor verzending gereed is. Van één bijzondere inrichting willen wij nog even gewag maken n.l. van een z.g. fabriekszender — eigen fabrikaat — waarmede tegelijkertijd 12 golflengten worden uitgezonden tusschen 15 en 2000 M. De energie van dezen zender is altijd constant en wordt via afgeschermde kabels naar de technici aan de contrôle-apparaten gedistribueerd, die dus onafhankelijk van eenig omroepstation ten allen tijde 12 golflengten ter beschikking hebben. Dat dit bij de ijking en metingen aan radio-apparaten van onschatbaar voordeel is behoeft wel geen nader betoog.

Zeven nieuwe Erres ontvangers.

De fabriek komt thans met niet minder dan zeven nieuwe ontvangers uit, een serie superheterodynes, welke naast alle voordeelen van dit systeem, de nadeelen missen, waarmede dikwijls het superheterodyne-systeem gebrandmerkt wordt en die slechts een gevolg zijn van minderwaardigen en onoordeelkundigen opzet en constructie. De groote voordeelen van de superheterodyne zijn: groote constante selectiviteit, groote gevoeligheid, volmaakte, vervormingsvrije automatische volumeregeling en fadingcompensatie. Als nadeelen vindt men meermalen genoemd: minder rustige ontvangst en fluittonen. Deze nadeelen ontbreken volkomen. Voorts heeft Erres Radio dit jaar voor het eerst den bekrachtigden electro-dynamischen luidspreker in al haar ontvangers ingevoerd.

In haar dure apparaten brengt zij voorts als eerste der Nederlandsche fabrikanten zichtbare afstemming door middel van een neonlamp en tevens een ultra-korte-golfbereik van 20—60 meter.

Op de toestellen zelf hopen wij binnenkort nog eens terug te komen.

De toestand in de Twentsche Textielexport-industrie

Sombere vooruitzichten.

Men schrijft ons uit Twente:

Wij vernemen, dat de verwachtingen, in den aanvang van dit jaar opgewekt door de contingenteeringsmaatregelen van gebleekte goederen in Ned.-Indië, niet in vervulling zijn gegaan. De groote exportbedrijven in Twente hebben in de hoop van — zij het geen winstgevende, dan toch dekkende — resultaten, in het voorjaar van 1934 op vrij groote schaal den aanmaak van gebleekte goederen, in hoofdzaak van cambrics, hervat. Die resultaten zijn tot dusverre uitermate teleurstellend en verliesgevend geweest. De invoeren van Japan zijn veel grooter gebleven, dan mocht worden verwacht. Doch niet slechts dat. Er is op groote schaal niet-gecontingenteerd, Japansch ruw doek ingevoerd, hetwelk door een op Java toegepast bleekproces in directe concurrentie met de hier te lande gefabriceerde cambrics komt. Deze invoeren hebben de contingenteeringsmaatregelen voor een deel illusoir gemaakt. Tot dusver heeft de Ned.-Indische regeering daaraan geen paal en perk gesteld, op grond van de overweging, dat zij tijdens de onderhandelingen met de Japansche delegatie niet wenschte in te grijpen.

Maanden en maanden lang zijn deze onderhandelingen echter reeds aan den gang, zoodat de markt van ruwe en gebleekte cambrics en shirtings op Java en de buitenbezittingen intusschen sterk is overvoerd.

Het vooruitzicht voor de Twentsche textielindustrie is op grond hiervan slecht. Bedrijfsinkrimping op belangrijke schaal staat na 5 November a.s. voor de deur. Zoo vernemen wij, dat met dien datum bij de firma G. J. van Heek & Zonen, het personeel met meer dan 150 zal worden verminderd.

Neemt men hierbij in aanmerking, dat de in nood verkeerende groote export-industrie zich in den strijd om het voortbestaan, ten deele heeft moeten werpen op afzet in het binnenland, dan ligt het voor de hand, dat de toestand voor de industrie, die voor het binnenland werkt, ook in den grond bedorven wordt.

HET GROENE KRUIS

Acht en dertigste algemeene vergadering van de Zuid-Hollandsche vereeniging Het Groene Kruis.

Onder voorzitterschap van dr J. Ph. Elias, heeft gisteren de 38e algemeene vergadering plaats gehad van de Zuid-Hollandsche vereeniging Het Groene Kruis.

Openingsrede.

Dr Elias zeide o.a. in zijn openingswoord, waarin hij er aan herinnerde, dat hij voor de 15e maal de algemeene vergadering presideerde: Meer en meer ontvalt ons de steun en bescherming der overheden. Waar we ook aankloppen, wordt de nooddruft der openbare kassen in de somberste tonen verklankt.

Doordat de gemeenten aan onze plaatselijke Groene Kruisvereenigingen haar subsidies onthouden of schromelijk inperken, dringen de verzuchtingen van afdeelingsbesturen tot ons door, dat zij op den duur de wijkverpleging niet meer zullen kunnen handhaven. Spr. schetste het groote verlies, dat op de dorpen zou ontstaan, als de bekwame, toegewijde ommegaande verpleegster ontbrak, en wees tegelijk op de belangrijke taak van de wijkverpleegster, als voorlichtster en opvoedster des volks in zaken van hygiëne. Opheffing van de wijkverpleging zou, zoo was spreker's conclusie, gelijk staan met ondermijning van de volksgezondheid.

Diep heeft ook het snoeimes der bezuiniging gesneden in de subsidies der provincie, zóó diep, dat het nog te bezien staat, of daarbij geen vitale belangen geraakt zijn van wat tot de mooiste en nuttigste instellingen van onze vereeniging behoort, t.w. onze consultatiebureaux voor zuigelingen. Het zuigelingensterftecijfer in dat deel der provincie, waar Het Groene Kruis de sociale zuigelingenzorg behartigt, heeft in het afgeloopen jaar een laagterecord bereikt van 2½ pct., hetgeen bijna 39 pct. lager is in dat deel der provincie waar deze raadplegingsdiensten niet bestaan.

Ook de hooger regeering houdt zich op het terrein der openbare gezondheidsregeling meer met afbraak dan met opbouw onledig. Vooral heeft teleurstelling gebaard de intrekking van het subsidie voor de bakeropleiding.

De overheden zijn op het doode punt aangeland. De hand die eertijds Het Groene Kruis zoo krachtig en welgezind steunde en beschermde, verslapt meer en meer. Mogen wij nu, zoo vroeg spr., in doffe berusting en moedelooze lijdzaamheid toezien, dat hetgeen wij na langen en moeizamen strijd verkregen en ons dierbaar geworden is van lieverlede aan verdorring en verdwijning wordt prijs gegeven? Ons antwoord kan niet anders luiden dan „neen en duizendmaal neen!" Wij willen al onze energie verzamelen, al onze krachten inspannen, en al onze reserve krachten in het krijt brengen, opdat wij behouden wat wij hebben, en, mag het zijn, zelfs verbeteren en versterken.

Gelukkig bevindt zich de Zuid-Hollandsche vereeniging Het Groene Kruis nog in bloeienden staat. Het ledental beweegt zich nog altijd in opgaande richting. Bijna 90.000 Zuid-Hollandsche huisgezinnen zijn bij Het Groene Kruis aangesloten. De besturen van 150 plaatselijke Groene Kruisvereenigingen behartigen in onzelfzuchtige toewijding de gezondheids- en ziekenzorg van alle grootere en kleinere gemeenten van ons gewest. Weliswaar zijn ze voor heete vuren gesteld, nu subsidies en contributies meer en meer slinken, maar niettemin zijn zij in staat door het wekken van in het volk sluimerende krachten zich een weg uit den nood te banen.

Geruststellend was ook het resultaat eener door het hoofdbestuur ingestelde enquête, of en in hoeverre de economische malaise ook geknaagd heeft aan de salarissen der Groene Kruiszusters. Dat onderzoek leerde, dat ¾ van de afdeelingen haar salaris onverminderd heeft gehandhaafd; het overige ¼ heeft ze van 5 tot 15 pct. verminderd.

Verblijdend stemt het, dat de 150 afdeelingen haar quota aan de algemeene kas vlot en regelmatig afdragen. Aldus verkeeren de geldmiddelen der vereeniging in bevredigenden staat.

Meer en meer dringt zich uit een oogpunt van efficiency de noodzakelijkheid op van de vorming van districtsgezondheidsdienst.

Den organisator van zulk een dienst ziet spr. in den sociaal-geneeskundige zijner wenschen. Zijn taak zal het zijn om de Groene Kruisafdeelingen zoowel onderling als met de gemeentebesturen districtsgewijze organisch te verbinden en aldus op federatieven grondslag districtsgezondheidsdiensten te vormen. Door samenwerking over een grooter gebied van de organen van overheden en particuliere vereenigingen, zullen beter en op meer efficiënte, meer doeltreffender wijze voorzieningen op sociaal-medisch gebied kunnen worden getroffen.

De geldmiddelen voor zulk een dienst kunnen worden gevonden gedeeltelijk in den vrijgekomen post van het salaris van den kinderhygiënist, en voor het overige deel in de reserves der vereeniging.

Huldiging van den voorzitter.

Jhr mr. Von Fisenne, vice-president en vertegenwoordiger van het provinciale bestuur in het Groene Kruis, heeft dr Elias geluk gewenscht met het feit, dat hij 15 jaar het presidium heeft vervuld en dat op zijn wijze, waardoor de vereeniging zich zoo belangrijk heeft ontwikkeld. Zijn stuwkracht, liefde en toewijding hebben in hooge mate tot die ontwikkeling bijgedragen. Namens het bestuur bood spr. den voorzitter het herinneringsbord aan, bestemd voor hen, die zich voor Het Groene Kruis verdienstelijk hebben gemaakt. Hij voegde daaraan den wensch toe, dat dr Elias nog jaren met hetzelfde succes de leiding zal blijven voeren. (Applaus.)

De voorzitter voelde zich door deze vriendelijke woorden zeer getroffen. Hij hoopt de vereeniging zoo lang hij kan te dienen.

Het herdenkingsbord zal een eereplaats krijgen in sprekers werkkamer.

Alvorens een aanvang te maken met de afwerking van de agenda heeft de voorzitter hulde gebracht aan de nagedachtenis van den goeden, rechtschapen, werkzamen oud-bestuurder dr J. v. d. Meulen, vroeger te Barendrecht, overleden te Zeist.

Het apparaat voor arbitrage en bemiddeling in geschillen en conflicten is, dank zij de hulp vooral van dr Schuurmans Stekhoven, gereed gekomen.

De rekening en verantwoording, in inkomsten sluitende op een bedrag van f 45.481.58, en in uitgaven op f 43.517.94, werd goedgekeurd, met dank aan den penningmeester, mr C. M. van Sillevoldt.

Aan de orde waren daarna de verslagen.

Bij de bespreking van het verslag van de commissie voor de hygiëne van het kind en de verslagen van de ondercommissies, heeft dr Boekenkamp gewezen op den noodtoestand, die voor de moedercursussen zal ontstaan, mede in verband met de vermindering van het provinciale subsidie. Er zijn reeds 16 aanvragen voor zulke cursussen voor 1935. Men zou uit de moeilijkheden kunnen komen door andere regeling van de cursussen (de ééne afdeeling middag; de andere in de nabijheid, avondcursus). De voorzitter huldigde mej. Hattink voor haar arbeid in dezen.

Naar aanleiding van het verslag van de consultatiebureaux voor zuigelingen vestigde de voorzitter de aandacht erop, dat hier het eigen record geslagen is door de verlaging van het cijfer voor de zuigelingensterfte. Het subsidie zal terugloopen tot f 1.25 per ingeschreven zuigeling; het is zaak voor de afdeelingen alle krachten in te spannen om de bureaux in stand te houden. Men beknibbele evenwel niet op de minimale honoraria der artsen, en ontveinze zich de bezwaren niet van de invoering van betaalde maand- of weekkaarten.

Een beroep op hen, die wel betalen kunnen, om vrijwillig te offeren, zou de voorkeur verdienen.

Op het verslag van den sociaal-paedagoog, den heer Leeflang, heeft deze een korte mondelinge toelichting gegeven. Spr. heeft overal de meeste medewerking ondervonden, maar z.i. roept men veel te weinig zijn hulp in. Namens het hoofdbestuur onderstreepte de voorzitter deze meening. Jhr mr Von Fisenne stelde in het licht, dat de vereeniging een fonds ten bate van het kind heeft, dat naast de overheidslichamen kan bijdragen in de kosten van het onderwijs aan het misdeelde kind.

Het verslag van de centrale commissie voor huiszorg gaf den voorzitter en de secretaresse der commissie, mevr. Keyzer, aanleiding te zeggen, dat te weinig afdeelingen huiszorg hebben ingevoerd (23 van de 149).

Bij de bespreking van het verslag van de ontsmettingscommissie zeide de voorzitter, dat het op een misverstand berust, als gemeentebesturen op grond van de aanschrijving van het provinciaal bestuur hun subsidie van ½ cent per inwoner aan de ontsmettingscommissie onthouden. Dat is geenszins de bedoeling van het provinciale bestuur.

Dr Van Gelder heeft bij het verslag van den ziekentransport- en meldingsdienst het hoofdbestuur hulde gebracht voor zijn stuwkracht in alles wat er in de laatste jaren voor Flakkee is tot stand gebracht.

Bij het verslag van de gecommitteerden van het hoofdbestuur bij de afdeelingen deelde de voorzitter mede, dat nu eindelijk deze week een afdeeling Gorinchem is opgericht.

De begrooting voor 1935 werd aangenomen.

Aan de orde was vervolgens een voorstel van het hoofdbestuur tot wijziging van enkele artikelen van het huishoudelijk reglement. Er waren afdeelingen, die zich verzetten tegen deze wijziging, omdat ze de kosten voor herdruk van reglementen en statuten zouden meebrengen. Een andere afdeeling vroeg een tweede algemeene vergadering om van de overladen agenda af te komen.

Het hoofdbestuurslid Van Andel verdedigde het hoofdbestuursvoorstel. De kosten van reproduceeren der wijzigingen kunnen tot een minimum worden teruggebracht. Het wordt tijd, dat de reglementen in overeenstemming worden gebracht met de practijk. Een tweede algemeene vergadering zou belangrijke kosten eischen.

Verkiezingen.

Tot hoofdbestuursleden werden in de plaats van de aftredende (niet herkiesbare) leden G. van Andel, P. A. Troost en arts P. C. J. Slikke gekozen de heeren R. v. d. Hoek te Barendrecht, arts, J. T. Rachenmacher te Spijkenisse en C. G. Roos te Lekkerkerk, met resp. 327, 264 en 310 van de 447 uitgebrachte stemmen.

Aan het hoofdbestuurslid P. A. Troost te Waddinxveen werd een telegram gezonden, waarin hem herstel wordt toegewenscht.

De opgeheven Gezondheidscommissies.

In de namiddagvergadering heeft dr Stuurman eenige aanvulling gegeven op het verslag van de commissie voor de geestelijke volksgezondheid. De voorzitter deelde mede, dat dr v. d. Spek voorloopige maatregelen heeft getroffen voor de oprichting van een psychiatrischen voor- en nazorgdienst voor de Zuid-Hollandsche eilanden.

Aan de orde was een voorstel van het hoofdbestuur, luidende:

De algemeene vergadering besluite het hoofdbestuur op te dragen een commissie te benoemen ter bestudeering van het vraagstuk, of en op welke wijze de Zuid-Hollandsche Vereeniging Het Groene Kruis werk kan op zich nemen in de plaats van de opgeheven gezondheidscommissies.

Dr Feisser is van oordeel, dat de opheffing van de gezondheidscommissies ten plattelande een leegte heeft achtergelaten. Spreker vindt soortgelijke lichamen ten plattelande onontbeerlijk.

Spr. meent, dat niet de plaatselijke afdeelingen van het Groene Kruis de aangewezen oprichters zouden moeten zijn, daar zijn niet voldoende deskundigen te vinden. Er moeten districtscommissies gevormd worden, waarnaar de afdeelingen vertegenwoordigers zenden.

Dr Beekenkamp verklaart ook voorstander van het voortbestaan van de gezondheidscommissies in een of anderen vorm te zijn. De opheffing dier commissies is funest voor de volksgezondheid.

De samenstelling van commissies als dr Feisser zich denkt zou een bron van naijver tusschen de afdeelingen worden. Spr. blijft voorstander van het doen van het plaatselijke werk door de Groene-Kruisafdeelingen. Zij zullen zeker evenveel gedaan krijgen bij hun gemeentebesturen als niet-gemeentenaren.

Nadat nog verschillende sprekers het woord hebben gevoerd, werd het voorstel van het hoofdbestuur aangenomen.

De voorzitter heeft den aftredenden hoofdbestuursleden dank gebracht voor hun arbeid voor het Groene Kruis.

Een nieuwe propagandafilm.

Na de vergadering is in de schouwburgzaal van Tivoli de nieuwe propagandafilm voor het geneeskundig schooltoezicht gedraaid, een film, uit drie afdeelingen bestaande, die elk meer dan een half uur vragen. De film is vervaardigd door de Haghefilm en is natuurlijk met het oog op de lokalen ten plattelande, waar ze voornamelijk vertoond zal worden en die meerendeels een geluidsinstallatie missen, zwijgend. Het is een verdienste, dat ze desondanks geen oogenblik verveelt of vermoeit. Zijn het de kleine actrices en acteurs die daarvan de oorzaak zijn? Natuurlijk dringt zich de herinnering op aan — geen vergelijking met — een film als La Maternelle, en dan concludeert men, dat onze Hollandsche jeugd, gelukkig meestal in blijder omgeving dan de kleuters van Léon Frapié, in tooneelspelerstalenten niet achterstaat bij de Fransche. Vooral in de bewaarscholen kon men, ondanks de minder gunstige hygiënische toestanden, kleine kinderkopjes zien van een natuurlijke guitigheid, zelfs in hun huilbuien, vol charme.

Er zal aan deze film nog wel wat gesnoeid worden, maar er zit materiaal in, dat zijn werking wel zal doen. Al zal, tengevolge van de economische malaise, het beoogde resultaat: een net van schoolartsendiensten over het land, wel wat achterblijven bij het succes van de film.

LA PAIX
Lunch f 1.50, f 2.—. Diner f 1.75, f 2.50, f 3.—
CARNEGIEPLEIN — TEL. 180480 — 180480
Zeer verzorgde keuken.
(Adv.)

BEGROOTING VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorl. Verslag der Tweede Kamer

Krachtig protest tegen het denkbeeld van devaluatie van ons ruilmiddel

De Landbouwsteun

Het voorloopig verslag der Tweede Kamer is verschenen in zake de begrooting van Economische Zaken.

Algemeen erkende men, dat de sombere schildering van ons bedrijfsleven in de Troonrede waar de toestand zeer zorgelijk genoemd werd, niet overdreven is.

Nederland is in sterke mate verarmd, een verarming, welke zich nog voortzet. Herhaaldelijk heeft de Regeering reeds als haar oordeel te kennen gegeven, dat ons volk zich aan dit gedaalde welvaartsniveau zal moeten aanpassen. Intusschen is een dergelijke aanpassing zeer moeilijk te verwezenlijken en met het aanheffen van de aanpassingsleuze alléén kan niet worden volstaan. De structuur van ons economisch leven zal een blijvende wijziging moeten ondergaan. Wel heeft de Regeering in het openbaar meermalen over deze structuurwijziging gesproken, doch maatregelen van verre strekking zijn tot nu toe niet genomen. Men zou het daarom op hoogen prijs stellen, indien de Minister een uiteenzetting zou willen geven van zijn denkbeelden omtrent de te voeren constructieve welvaartspolitiek.

Enkele leden zagen de eenige mogelijkheid tot aanpassing in een devaluatie van het ruilmiddel.

Tegen dit denkbeeld rees van vele zijden krachtig protest. De hier aan het woord zijnde leden verklaarden de handhaving van den gouden standaard volkomen goed te keuren. Het verlaten daarvan zou h.i. voor ons land niet minder dan een ramp beteekenen. Inmiddels zouden zij veel waarde hechten aan een nadere uiteenzetting van het standpunt en in het bijzonder de motieven van de Regeering in dezen.

Gevraagd werd in welk stadium de voorbereiding van maatregelen ter voorkoming van executies speciaal van landelijke eigendommen verkeert. Anderen waarschuwden tegen de voor het crediet noodlottige gevolgen van een te krachtig ingrijpen op dit gebied.

Sommige steunmaatregelen — aldus meenden verscheidene leden — zijn nog te veel gebaseerd op de gedachte, dat een tijdelijke depressie moet worden overbrugt. Daardoor houden zij de noodzakelijke aanpassing op een lager niveau tegen.

Andere leden betoogden, dat de steunverleening aan agrarische producten niet mag worden verminderd.

Van de zijde der leden, die op verlaging van de vaste lasten aandrongen, wordt tegenover het betoog, dat de landbouwsteun niet kan worden verminderd, aangevoerd, dat tengevolge van dien steun de verpachters en degenen, die tegen hypotheek op landelijke eigendommen geld hebben uitgeleend, vergeleken bij de crediteuren in industrie en scheepvaart, in een bevoorrechte positie verkeeren. Immers wanneer de Regeering in eenigerlei vorm een der laatstbedoelde bedrijfstakken steunt, worden als regel de kapitaallasten buiten beschouwing gelaten. Indien men er dus in slaagt de op den landbouw rustende lasten te verlichten, zou tegen een overeenkomstige vermindering van den landbouwsteun geen bezwaar bestaan.

Constructieve welvaartspolitiek.

De leden, die aandrongen op een uiteenzetting omtrent de te voeren constructieve welvaartspolitiek, zouden in het bijzonder gaarne van den minister vernemen, of en op welke wijze hij de industrialisatie van ons land denkt te bevorderen. Blijvende werkverruiming zal naar hun meening alleen kunnen worden bereikt door bevestiging en stichting van nieuwe ondernemingen.

Dat het z.g. 60 millioenplan nog nauwelijks is benut voor versterking van onze industrie had deze leden ernstig teleurgesteld.

Is de minister bereid, zoo werd gevraagd, steun te verleenen aan industriebanken?

Andere leden, die de noodzakelijkheid van uitbreiding der industrie erkenden, gevoelden voor de stichting van industriebanken, geheel of gedeeltelijk met overheidsgeld gefinancierd, weinig sympathie.

Onze export.

Met instemming hadden vele leden uit de Troonrede vernomen, dat met handhaving zooveel mogelijk van onzen export, steeds grootere aandacht zal moeten worden geschonken aan behoud en verruiming van den afzet in het binnenland. Zal naast contingenteering ook verhooging van invoerrechten tot bescherming van de binnenlandsche markt plaats vinden? Dit denkbeeld werd door verscheidene leden bepleit.

Dezelfde leden, die verhooging der invoerrechten noodig achtten, zouden intusschen ook het wapen der contigenteering verscherpt en vaker toegepast willen zien.

Gevraagd werd, of het in bepaalde gevallen niet mogelijk is, de contingenteering van den invoer in het algemeen te doen plaats hebben voor een langeren termijn dan thans gebruikelijk is. Men dacht hierbij speciaal aan den invoer van textielproducten.

De clearing met Duitschland.

Verscheidene leden meenden, dat de Regeering de verplichte clearing tegenover Duitschland te laat inwerking heeft gesteld. Voorts werd critiek geoefend op het feit, dat aan Duitschland een bedrag aan vrije deviezen is toegestaan, terwijl de oude vorderingen van vóór 24 September slechts zeer langzaam kunnen worden afgelost. In het bijzonder echter werd tot den Minister het verwijt gericht, dat hij — ten einde den export van agrarische producten niet te schaden — de exporteurs niet voldoende heeft gewaarschuwd.

Met het oog op onze uitvoerbelangen, zoo betoogden verder verscheidene leden, is het van groote beteekenis, dat ons diplomatieke en consulaire corps aan de eischen des tijds voldoet. Men meende, dat dit nog lang niet over de geheele linie het geval is, en men verzocht den minister in overleg te treden met zijn ambtgenoot van buitenlandsche zaken, teneinde te bereiken, dat de noodzakelijke reorganisatie in dezen dienst zoo spoedig mogelijk tot stand komt.

Van verschillende zijden werd wederom aangedrongen op benoeming van een Directeur-Generaal van den Landbouw.

De Rijnvaart.

Verschillende leden vestigden de aandacht op den benarden toestand, waarin de Rijnvaart verkeert.

Naar de meening van sommige leden is de nood in de papierindustrie zoo hoog gestegen, dat het voortbestaan van de Nederlandsche papierindustrie zeer ernstig wordt bedreigd. Daarom werd aangedrongen op maatregelen die den invoer van buitenlandsch papier binnen redelijke grenzen kunnen houden en die dumping onmogelijk kunnen maken.

Ook voor de belangen van den middenstand werd door vele leden gepleit.

Verscheidene leden achtten de samenstelling van den Economischen Raad te individualistisch. Met erkenning van de groote verdiensten van de leden van den Raad, meenden zij dat het toch aanbeveling verdient, ook de groote deskundigheid en de uitgebreide ervaring van de organisaties van nijverheid, handel en arbeid voor dit hoogste adviescollege, te benutten.

Verscheidene leden achtten het nauwelijks verantwoord, een bedrag van ruim f 100.000, bestemd voor propaganda van het Nederlandsch fabrikaat te gebruiken ter bestrijding van de kosten van deelneming aan de in 1935 te Brussel te houden wereldtentoonstelling. Het nog niet bestede bedrag van f 100.000 zou beter gebruikt kunnen worden, zoo meende men, voor propaganda voor Nederlandsch fabrikaat in het binnenland.

DE SMELTKROES

Helaas, helaas, de vloo herleeft!
Naar men reeds ondervonden heeft,
Herleeft zij met vernieuwde woede.
Bij alle aardsche tegenspoeden
Is dit een extra droef bericht.
Maar tja.... zij komt opnieuw in zicht.
Wij waanden haar reeds uitgestorven,
Maar onze pret is weer bedorven,
De vloo maakt haar rentré-en-scène,
Ons rest alleen de grootste gêne....

Helaas, helaas, de booze vloo
Laat het niet bij een status quo,
Maar wist weer eiers uit te broeden.
Bij alle aardsche tegenspoeden
Is dit een extra narigheid.
Opnieuw begint de zware strijd.
Wij waanden haar reeds uitgebannen,
Nu smeedt zij nieuwe oorlogsplannen,
De vloo herleeft en valt ons aan,
Hoe ijdel is des menschen waan!....

Helaas, helaas, zij komt weerom!
Zij dringt in 't heiligst heiligdom,
Dat voor geen vloo is te behoeden.
Bij alle aardsche tegenspoeden
Is dit een extra ongeluk.
Wij zuchten onder 't wreede juk
En schamen ons onwillekeurig.
De vloo herleeft.... is dat niet treurig?
Berust maar, Homo Sapiens!
Uw waardigheid heeft óók een grens....

Helaas, helaas, zij keert dus weer!
Zij teistert boer en vrouw en heer;
Elk moet daar letterlijk voor bloeden.
Bij alle aardsche tegenspoeden
Is dit nu weer een nieuwe slag!
Reeds zeggen mannen van gezag:
— Dit ondier is niet dood te krijgen,
Het is te één met ons, te eigen,
't Is met de menschheid zóó verknocht,
Dat het niet van ons scheiden mocht!....

Helaas, helaas, zij treedt weer op!
De aanwas stond een poosje stop,
Nú echter rijzen nieuwe vloeden.
Bij alle aardsche tegenspoeden
Is dit een extra ongemak.
De vloo krijgt nu weer onderdak
Bij bedelaars en hertoginnen,
Het tweegevecht kan weer beginnen;
Wie zal het winnen? Wij, of zij?
O, Parasiet! O Vloo! Harpij!....

Helaas, helaas, zij komt terug!
Als steeds behendig, listig, vlug;
Zij komt zich met ons bloed weer voeden.
Bij alle aardsche tegenspoeden
Is dit een extra ongeval.
Of tegenweer wat baten zal?
Of zindelijkheid en zeep hier helpen?
De vloo met al haar vlooienwelpen
Komt op ons aan en elk berust.
Bijt toe, o vloo, als het u lust!....

Troubadour.

HET MOOIE WEER

Onze weerkundige medewerker schrijft:

Omtrent de abnormale temperatuur van jl. Donderdag kan nog worden medegedeeld, dat de gemiddelde temperatuur van dien dag even hoog was als de normaal gemiddelde temperatuur van 12 September. Na dezen daum is voor alle dagen de normaal gemiddelde temperatuur lager. Dat zoo laat in het jaar nog zulk warm weer is voorgekomen is echter geen record, want in 1913 was het op 29 October zelfs nog anderhalven graad warmer en bijna even warm op 30 October. Hetzelfde was ook het geval op 2 November 1921.

Intusschen blijkt hieruit, dat zulke warme dagen in het laatst van October zeldzaam zijn, want het heeft meer dan tien jaren geduurd eer de gemiddelde temperatuur vlak bij de record-temperatuur kwam.

Overigens is het merkwaardig, dat het weer een zeer sterke tendens vertoont om zich snel na elke storing te herstellen. De depressie, die eergisteren in het Zuidwesten van Europa was verschenen en bij haar verdere ontwikkeling den weerstoestand bij ons dreigde te verstoren, is weliswaar zeer in diepte en omvang toegenomen, maar heeft zich daarbij snel Noordwaarts verplaatst en heeft den weerstoestand bij ons bijna niet beïnvloed. Het bleef tenminste bij enkele zeer onbeduidende regenbuitjes, terwijl de wind zich ook slechts weinig verhief. Het gebied van hoogen druk bleef daarbij vrijwel onveranderd over Oost-Europa liggen en zich tot aan het Engelsche Kanaal uitstrekken, zoodat bij ons de weerstoestand voortdurend onder zijn invloed bleef staan. Of deze gunstige weerstoestand van langeren duur zal zijn hangt grootendeels ervan af, dat het gebied van hoogen druk stand houdt, in welk geval de depressies, die wel weer zullen opkomen uit den Oceaan, zoover uit onze buurt blijven, dat zij het weer niet kunnen beïnvloeden. Het is moeilijk dit te voorspellen. Er is echter wel veel kans, dat het weer na een kort durende afkoeling nog zacht zal blijven.

(Nadruk verboden).

HET AFNEMEN VAN ZWARE VARKENS

De Ned. Veehouderij-Centrale zal, daartoe gemachtigd door den minister van Economische Zaken, in den loop van de eerstvolgende weken een groot aantal zware varkens afnemen.

Deze afneming vindt plaats omdat er ten gevolge van het langer dan normaal blijven liggen van een deel der varkens in verschillende streken van het land, nog steeds een te hoog totaal gewicht aan varkens aanwezig is.

Daar het totaal aantal varkens, zooals uit de inventarisatie blijkt, niet meer boven het in verband met de afzetmogelijkheden in binnen- en buitenland gewenschte aantal ligt, zal dit wanneer zich geen onvoorziene omstandigheden voordoen, de laatste keer zijn, dat een dergelijke maatregel wordt genomen.

DE SPOORWEG DINXPERLO—VARSSEVELD.

Thans is officieel bekend gemaakt dat met ingang van 1 Januari het personenvervoer op den spoorweg Dinxperlo—Varsseveld wordt gestaakt. Het goederenvervoer blijft voorloopig bestaan.